

TÉMA:

Gevaudanská bestie

BADATELSKÁ OTÁZKA:

Co způsobilo řádění bestie?

Otázka sleduje důsledky dramatických událostí v předvečer francouzské revoluce.

KONCEPT HISTORICKÉHO MYŠLENÍ:

příčiny a následky

RVP ZV:

D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě

BADATELSKÁ ČINNOST:

sestavujeme podloženou odpověď

CÍL:

Žák na příkladu dílčí tragické události vysvětlí širší společensko-politické problémy předrevoluční Francie.

KONTEXT:

V šedesátých letech 18. století došlo v oblasti Gévaudan na jihu Francie k sérii útoku neznámé šelmy na ženy a děti. Případ vyvolal pozornost celé země a nakonec se do něj zapojila i královská moc. Události byly medializovány a staly se symbolem hlubších problémů tehdejší společnosti.

Zadání:

Na základě předložených zdrojů napište vlastními slovy krátký článek na téma *Gevaudanská bestie a předrevoluční Francie*, který bude splňovat následující kritéria:

1. Článek musí mít cca 200 slov.
2. Využijte všechny zdroje.
3. Pokud v nějaké větě použijete informaci z některého ze zdrojů, uveďte to závorky na konci věty odkazem na číslo zdroje.
4. Povinně musíte použít tato slova: *krize monarchie, mediální případ, lidový hrdina, revoluce*.

Cílem zadání je naučit žáky syntetizovat závěry z několika zdrojů a odkazovat na ně. Žáci by měli postupně odhalit různé bezprostřední i dlouhodobější důsledky.

ZDROJ 1

Úryvek z knihy amerického historika Jay M. Smithe s názvem *Gévaudanské nestvůry aneb zrod bestie* z roku 2011 (česky vyšla v roce 2014):

V zimě roku 1764 ohromily a vyděsily celou Francii zprávy o „lité bestii“, která terorizuje obyvatele Francouzského středohoří na jihu země. Tato záhadná šelma, jejíž popis se vzpíral veškerým známým představám a jež vynikala schopností rychle udeřit, uniknout odhalení a zmást své pronásledovatele, napadla a zabila v odlehlem hornatém gévaudanském kraji v provincii Languedoc na jihu Francie desítky lidí. Oběti, jimiž byly výlučně ženy a děti pasoucí malá stáda ovcí nebo dobytka, umíraly po napadení hroživou smrtí. (...) Zprávy o dalších napadeních přicházely s alarmující pravidelností a ke konci roku 1765 už padlo bestii za oběť na 60 lidí. (...) Kromě stanovení základní časové osy a popisu zdánlivě nekonečného pronásledování, které pokračovalo až do léta roku 1767, využívali pisatelé shromážděné důkazy k tomu, aby podpořili tu či onu teorii o identitě bestie: bestie měla být vlkem či křížencem vlka a psa, měla mít nadpřirozené vlastnosti, měl to být psychicky vyšinutý člověk nebo zvíře jím vycvičené, přežívající relikv z prehistorických dob a tak dále. (...) Příběh gévaudanské bestie je dramatický a poutavý a jeho rozplétání odhaluje, jak různě lidé reagují na krizovou situaci. (...) skutky bestie vyvolaly pozornost a nervózní projekci společnosti, nacházející se na prahu revolučních změn.

Důležitá odborná práce, která popisuje souvislosti útoků i různé dobové teorie vysvětlující jejich možné příčiny.

ZDROJ 2

Jeden z mnoha dobových letáků z roku 1764, které se v souvislosti s hrůznými událostmi šířily po celé Francii. V textu se uvádí: „*Kresba netvora, který sužuje Gévaudan. Tato bestie je velká jako mladý býk. Upřednostňuje útoky na ženy a děti. Pije jejich krev, stíná jim hlavy a odnáší je pryč. Tomu, kdo toto zvíře zabije, je přislíbeno 2700 franků.*“

Dobový leták dokládající mediální stránku celého případu, který svého času vyvolal obrovský rozruch.

Časová osa**Zima 1764/1765**

Do oblasti přijíždí první královští vojáci, ale bestii se nedaří dopadnout.

Červenec 1765

Král vysílá do oblasti svého oficiálního lovce – Antoina de Beauterne. Lovci se podaří zastřelit velkého vlka. Královský lovec slavnostně odjíždí.

Listopad 1765

Králi je doručena mrtvola zvířete a je slavnostně vystavena v Paříži. Noviny píší o velkém úspěchu královské moci.

Prosinec 1765

Objevují se další mrtví, útoky pokračují.

Červen 1767

Místní sedlák Jean Chastel zabíjí jakousi šelmu (pravděpodobně vlka) při hromadném honu. Po tomto zásahu útoky ustávají.

Březen–červen 1775

Ve Francii probíhají masové nepokoje a protesty kvůli nedostatku obilí a vysokým cenám chleba, které jsou známy jako „válka o mouku“.

Únor 1781

Vychází ekonomická zpráva ministra Neckera, která se později ukáže jako úmyslně upravená tak, aby obraz monarchie vypadal pozitivně.

Červenec 1789

Útokem na pařížskou Bastillu začíná francouzská revoluce.

Časová osa připomínající, že útoky byly součástí širší krize Francie před revolucí v roce 1789 a mohly ještě více prohloubit frustraci obyvatelstva.

Pomník vybudovaný v roce 1995 na počest Jeana Chastela v obci La Besseyre-Saint.

Pomník dokládající dlouhotrvající zájem o téma útočící bestie a zároveň potvrzující výraznou roli Jeana Chastela jako „zachráníce“ lidí.